

Cal Jovell

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A l'extrem més occidental del veïnat del Clot del Pou a l'est del Roser i al costat del camí ral de coll de la Bena.
Emplaçament	Pista de Bagà a Gosclareny (PK.13) seguir direcció el veïnat del Roser. La casa és al coll de Jovell
Alçada:	1312
Coordenades:	
Latitud:	42.24979
Longitud:	1.7808
UTM Est (X):	399424,9
UTM Nord (Y):	4678230,8

Classificació

Número de fitxa	08093 - 95
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Recentment se n'ha refet la coberta, s'han rejuntat les façanes i el cos de les pallisses ha estat convertit en apartaments, fet que els buits de les obertures de les eixides i pallisses han estat reconvertits en finestres perdent part de la identitat.
Protecció	Inexistent
Número inventari	Sí. IPA. 3346
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	002002400CG97H0001EM

Fitxes associades:

[Cal Prim](#)

[Cal Baraut](#)

Autoria de la fitxa

Pere Cascante i Torrella

Data de registre de la fitxa:

dl., 09/09/2019 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un important conjunt arquitectònic format per la masia de Cal Jovell amb els seus coberts i quadres annexes i situada a l'extrem més occidental del veïnat del Clot del Pou prop del veïnat del coll de la Bena i al costat del camí ral. Tal i com succeeix amb la resta de construccions de Gisclareny, el conjunt arquitectònic es compon de la masia, les quadres, les pallisses i l'era batre el gra tancades darrere un mur o baluard que les delimita de les zones de conreu. La masia pròpiament dita reuneix les característiques de les masies de tipus clàssic amb una planta rectangular, tres cossos i estructurada mitjançant una planta baixa, un primer pis i unes golfes cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab amb el vessant est formant un ampli voladís i amb estructura de cavalls i llates de fusta. Presenta el carener perpendicular a la façana principal que mira a migdia i on s'obre també la porta d'entrada. En quant a la distribució de les seves obertures hi ha un predomini del massís respecte el buit en totes elles excepte la façana principal que està ocupada majoritàriament per eixides descobertes. Aquesta façana s'organitza mitjançant un porxo cobert amb llindes de fusta i separat per pilars de maçoneria de secció quadrada que sosté un ampli balcó corregut que ocupa tota la longitud de la façana i que a la vegada està cobert per una teulada de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta, fet que li dona una imatge molt característica. En aquest balcó s'hi obren dues balconeres i s'hi conserven dos "bancs escó" amb respall de fusta. Damunt seu i coincidint amb el nivell de golfes s'hi obren quatre finestres rectangulars de mida petita. Val a dir que el cos de l'eixida està annex al volum de la casa. Les façanes laterals hi han poques obertures llevat de la façana est on hi ha una eixida oberta al primer pis aixoplugada per un ampli voladís de la coberta. La façana nord i oest estan mancades gairebé d'obertures per a protegir-se dels agents climatològics i cal destacar-ne el volum semicircular del forn de pa existent a la planta baixa. Tant sols s'obre una petita finestra rectangular a l'alçada del primer pis. L'aparell constructiu de la casa és amb fàbrica de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb argamassa de calç de color ocre i col·locats en filades més aviat irregulars. Únicament són amb aparell de pedra picada les cantonades i els bastiments d'algunes de les obertures de la planta baixa. No hem pogut accedir al seu interior. Adossat a la part sud-est hi ha un segon cos corresponent amb la pallissa amb una planta rectangular de PB +1 PP i cobert amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal que s'orienta a migdia. L'accés es realitza des de la planta baixa mirant a l'era. En quant a la distribució de les seves façanes hi ha un predomini del buit respecte el massís excepte la façana nord que està integrada al cos principal de la masia i el de llevant que és completament cega. La resta de façanes, especialment la sud i oest, són pràcticament obertes ja que corresponen a l'espai de pallisses. Es caracteritzen per tenir àmplies obertures que abracen l'espai de façana i que estan separades mitjançant pilars de pedra que fan la funció de sostenir les cobertes i que abracen l'alçada de les dues plantes. L'aparell és de maçoneria de carreus de pedra amb treballada i escairada, unida amb morter de calç i col·locada en filades més aviat irregulars i horitzontals. Segons algunes fotografies de principi dels anys'90 aquesta pallissa conservava els trets originals a la façana sud amb el buit de les obertures protegides per posts de fusta col·locades verticalment. Just davant d'aquest àmbit hi ha l'era de batre el gra que està tancada mitjançant un mur o baluard de pedra i maçoneria que l'uneix amb la casa. El portal d'entrada es situa a sud, just davant de l'era i està format per una portada coronada per una llinda de fusta i aixoplugada per una coberta a dues vessants de teula ceràmica. Adossat a ponent hi ha un cos rectangular cobert amb teulada a un sol vessant obert a l'era.

Observacions:

La casa conserva en molt bon estat els trets bàsics i característiques de les masies de Gisclareny motiu del que es considera l'exemple més clar i ben conservat de masia. Val a dir que el cos de les pallisses ha estat restaurat recentment paredant-ne les grans obertures de la pallissa per convertir-les en finestres i deixant únicament com a testimoni la part de sota coberta que conserva el pilar central i part de les posts de fusta verticals. A la planta baixa també se n'han tapiat les obertures per convertir-les en porta i finestres. La façana del cos principal ha estat rejuntada amb ciment i la teulada ha estat refeta recentment. Analitzant en detall els seus paraments no sembla pas correspondre que sigui una construcció anterior al segle XVII.

Història

La casa de Cal Jovell no sembla ser anterior al segle XVII. Segons Martín (Martín, E; 2005) aquesta casa es va convertir en una de les masies més importants de Gisclareny el segle XVIII juntament amb la masia del Clot i cal Baraut, entre altres. Segons un document de 1762 la casa de cal Jovell estava a mans de Jaume Tor. De fet al cadastre de 1776 (AHG, cadastre 1776) aquest Jaume Tor posseïa 4 cases, estaven habitades per 6 persones, pagava 4 lliures i 2 sous de cadastre personal, 4 lliures, 6 sous i 8 diners de cadastre reial i 18 sous per als caps de bestiar. Posteriorment i en l'amillament de 1863 (AMG, amillament 1863) la casa de Cal Jovell estava a mans de Pere Tor. Estava habitada per 8 persones majors de 7 anys i pagava una contribució de 619 rals de contribució rural, i 72 d'urbana. Aquesta casa va sobreviure el flux migratori del 1900 i encara avui està habitada com a segona residència.

Bibliografia

CABALLÈ CANTALAPIEDRA, F (1995). Les tres-centes cases de Gisclareny. Albí. ; GENERALITAT DE CATALUNYA (2019). Cal Jovell. Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya; Fitxa 3346. MARTIN, E (2005). Una mirada sobre la història de Gisclareny. P. 63;. AHG. Cadastre de 1776. ACA. Llibrets de compliment pasqual. Amillament de 1863. Extret de Martín, E; 2005. Annex 21. ACBR. Registre de les Hipotecas. DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny

